

VIRÁGOSKERT

SZÉPIRODALMI FOLYÓIRAT

A MAGYAR FALU HAVI MELLÉKLETE

FELELŐS SZERKESZTŐ: ZSIRKAY JÁNOS

ÉDES ANYÁM

IRTA: MESKULA FERENC, FELSŐMOC SOLÁD

A szokatlanul nehéz munka leverté tette testem. A megpróbáltatások, a szenvedések órái zúdultak fiatal lelkemre. Álmországba, virágok közé siettem nagy futással.

Menekülni, menekülni! El a nyomor világából, a könnyes valóból illatos virágok közé temetkezni. Most itt állok a szenvedések kertjében. Az apró, égető tövisszúrások közé szurony is vegyült. Megálljt parancsolt s én mentem tova, lelkemben zsongott biztatón az Istenben hívők örökszép zsoltára: „Az Úr én nekem őriző pásztorem”.

Bekentem vérző, sajgó sebeim a hit gyógyító balzsamával. Nem halkult hangom. Nem csúnyult arcom a gyűlölettől. Megmaradtam hitemben, ha megínogtam is, el nem estem. És jött a könyörtelen nagy kaszás. Jaj!... esetem...

Testben, lélekben megfáradva, leverten ülök a szobában, bontogatom az emlékezés szárnyait, hogy visszazárljak a visszahozhatatlanba. Visszaéljem a tegnapot: Édes jó anyám közelségét.

Két idősebb leánytestvérem künn a nagy-tarlón segített édes jó anyámnak a kisebbek nevelésében. Kis földjeinken gyengetestű anyám kaszált, szedte a rendet. Maga csépelte el s velem szokta elküldeni a mezőre testvéreim után az ebédet. Kilencéves voltam. „Az ebédes asszonyok” közeli háborúról beszéltek. — Sietve mentem játszótársaim közé

ujságolni, hogy olyan háború lesz, hogy a patkokban majd vér folyik s aztán elfelejtettem magam egy kis gombozásra. Késő délután jutott eszembe, hogy segíteni kellene édesanyámnak. Szégyenkezve mentem ki a mezőre, sietve fölkaptam egy csomó kötelet, hogy a marok alá terítsem. — Már itt vagy, édesfiam?! S megcsókolt édesanyám.

Másnap futva siettem vissza az ebédvívésből, hogy többet segíthessek édesanyámnak

Egyszer verekedtem, nagyon megdorgált édesanyám.

— Más gyerek is verekszik — mentegődztem.

— Neked nem szabad rossznak lenni — mondotta, — mert mindenki azt mondja: meglátszik rajta, hogy apa nélkül nevelkedett.

Messze mezőről jöttünk haza, nagy teher káposztát hozott édesanyám. Egy koci ment el mellettünk szóltanul. Édesanyám letette a terhet. Láttam, hogy könnyes a szeme.

— Mije fáj, édesanyám?

— Semmi, fiam — és letörölte a könnyeit. Akkor este eljött annak az embernek a felesége ürmöt kérni és édesanyám adott neki.

— Én nem adtam volna neki! — mondom édesanyámnak.

— Boldog, aki adhat, jaj annak, akinek kérni kell.

Nemrégiben mesélte el ugyanez az ember, hogy egyszer a vásárról jövet, törte a csizma a lábát s édesapám leszállt a saját kocsijáról, rábízta a lovakat s gyalog jött haza, a kocsija meg tele volt idegenekkel.

— Talán ez jutott eszébe édesanyámnak és nem mondta meg nekem, hogy mi fáj.

Tele a szobánk látogatóval, üzent a halál. Leroskadok szédülten minden könnyem titkának ismerője, jóbarátom mellé a nyitott ablakhoz.

— Gyertek el a huzathól — szól a szerető, jóságos aggodalom az ágyból.

Tíz óra múlva elaludt szépen, csendesen. Nem halt meg. Itt van velem a kis szobában, lecsókolja ember nem látta könnyeim.

Megsimogatja fáradt, koravén fejem s éber álomba ringat!

Jövő csaták pergőtüzében állok, a kapzsiság a gyűlöléssel szövetkezve ront neki sok-sok szép, de máris záporvert virágnak. Az életmezőn kihullott kalászmag előtti buja zölden a megszántott Magyar tarlót. Védni kell az éhes, falánk, vándorsáskák hadától.

Az én édesanyám nem halott, csak alszik, hogy ezután még éberebben örködjön fölöttem, megvéd a gyűlölet ellen a szeretet védő pajzsával... Az édesanyám csendesen alszik. Néma csendben álmodom vissza a tegnapi szép letteit.

Istenem, csak egy napra lehetnék még gondtalan és gyermek! Csak még egyszer számulhatnak az én édes jó anyámhoz...

A vidám asszony

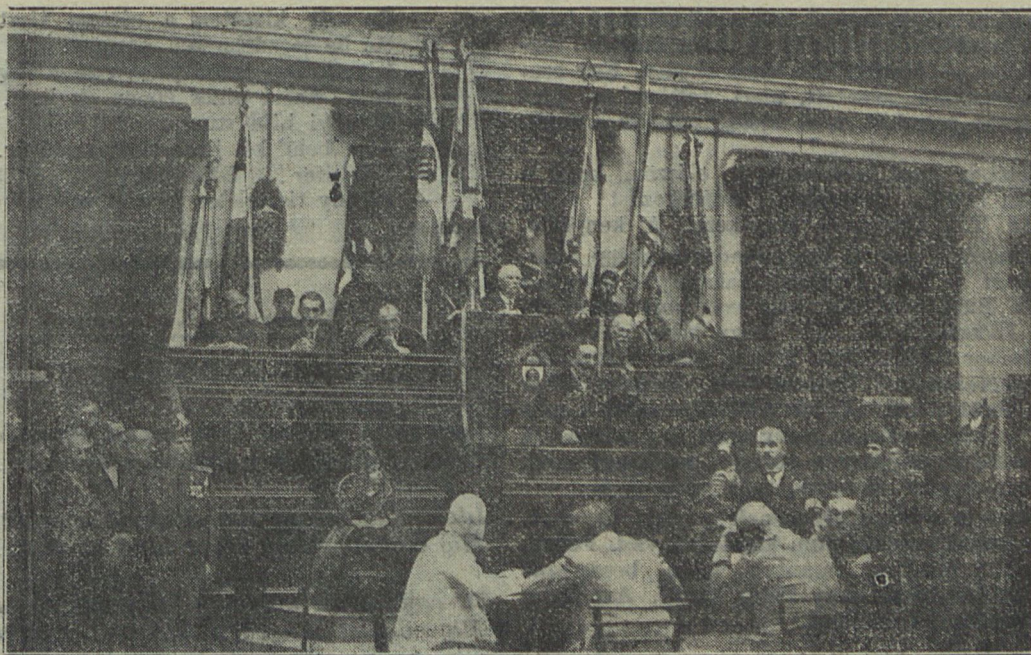
Akinek képes ujságmelléklet, vagy külföldi mozihirdetés jut a keze közé, észreveheti, hogy az amerikai fényképfelvételeken csupa nevető ábrázat látható. Férfi — asszony, öreg vagy fiatal, mind a fogait mutogatja, mintha valamennyi egy-egy fogporhirdetést szolgálna. Az ember szinte azt hinné, hogy a tengeren túl mindenkinek olyan jó sora van, amitől állandóan nevetésre áll a szája. Tudjuk pedig, hogy ott is csak úgy küszködnek az emberek, mint máshol. Gondok, bajok, betegségek és gonosz emberek mindenhol vannak és Amerikában sem lehet minden fenékgig tejföll!

Nemrégiben olvastam egy odaváló ujságvonatot, ami magyarázatul szolgál a feltűnően sok, előtűnk érthetetlen nevető ábrázathoz. Eszerint ott társadalmi mozgalom indult az irányban, hogy az embereket derűs arckifejezésre szoktassa. Közhelyeken, villamosban, iskolában élenkbetűs táblákon látni a felszólítást: Nevezz! A nevető ember könnyebben boldogul! Nem lesz kisebb a gondod, amiért az arcodon viseled!

Nem minden jó, ami Amerikából jön. Különösen a sok bárgyú és erkölcsrontó mozikép nem, amiből azt tanuljuk, hogyan lehet titokban megfúrni a más pénzes szekrényét, vagy miként bujtatja el az asszony a szeretőjét a szenesládába, mikor a férj váratlanul hazajön. Ezt a tanácsot, sok hasonlóval együtt, csak tartsák meg maguknak, de ha rászoktatnának bennünket is az élet terheinek mosolygós arccal való viselésére, ezért köszönet illetné őket.

Igazuk van, amikor azt tartják, hogy több bizalmat, vonzalmat érzünk az olyan ember iránt, aki saját bajait barátságos arc alá rejtí és vidáman a szemünk közé mosolyog, mint aki durcásan bizalmatlannak mutatkozik. Akár üzletben, vagy bármilyen alkalmazásban és érintkezésben könnyebben boldogul az előbbi. Sok minden dologra rá lehet szokni, miért ne lehetne a derűs jókedvre is, ami az arcunkról lassankint lejjebb vonul a szívünkig, ahol állandóan meg is telepszik, ha akarjuk és magunk el nem üzzük onnan. Nem azt ajánljuk ezzel, hogy könnyelmű léhasággal álljunk az élet feladatai elé és minden dolognak csak a könnyebb felét válasszuk. Csupán azt, hogy próbáljuk az élet adott körülményeibe, lehetőségeibe derűs megnyugvással beletörődni és ne veszítsük el lelkünk egyensúlyát azért, mert nem minden megy a kedvünk szerint.

Az asszonyok sorsa, akik ma már éppen úgy résztvesznek az élet minden küzdelmében, akár a férfiak, bizony nem könnyű, de mégis elsősorban a mi feladatunk a házunk derűjét, meleg otthonosságát megteremteni. Amilyen az asszony, az anya kedélye, olyan az egész házá. A munka is könnyebb, ha dalolva végezzük, az orvosság se olyan keserű, ha vidám bizakodással adjuk és a legegyszerűbb étel is kedves lakoma lehet, ha mosolygósszemű asszony tálalja. Másképp viszont, de sok embert üzött a kocsmába a mindig mogorva, durcás-képű asszony, aki csak zsörtölődni, panasz-

Zsirkay János beszél a régi képviselőházban.

kodni, sóhajtni tud, akinek egy nőtája, vidám pillantása nincsen! Az ember önmagát is formálhatja, nevelheti és némi igyekezettel a rosszkedvűséget is el lehet hagyni. De a segítséget ehhez ne mástól, kívülről várjuk. Nem nagy dicsőség olyankor mosolyogni, mikor minden dolgunk jól folyik. Ámbár vannak szerencsétlen lelkek, akik, ha bajuk nincs, keresnek maguknak! Meg kell békélni azzal a gondolattal, hogy emberi kötelességünk az élet terheinek viselése, cserébe a napsugárért, a tavaszi virágzásért, a hozzánk tartozók szeretetért és

az életért magáért! Ha kicsit körülnézünk, rájövünk, hogy kerésként mindenkinél van, mások sokszor még nehezebb, mint a miénk. A gazdagság sem jár mindig, egészséggel, boldogsággal s a külső pompa gyakran fájó sebeket takar.

Az élet nem osztja egyformán a földi javakat, de Isten napja egyenlően ragyog minden halandóra, ebből pedig kiki annyi sugarat gyűjthet a szívébe, hogy fölmelegszik, erőre kap tőle, jut még a fölősből a szeme mosolygására is.

A furfangos istenfélő.

Írta: Kémeri Nagy Imre

Van furfangos ügyvéd, furfangos diák, furfangos katoná, furfangos csizmadia, furfangos lökött, de e nemes családnak legnagyobb tagja a furfangos istenfélő, kit falun vallásosnak becéznek.

Hát bizony Bányay vallásos ember volt. Reggel alig hagyták abba a kakasok a kukorékolást, ő már énekelte:

— „Mint a szép kies patakra

A szárvas kívánczik,”

Aztán nekibuzdult, csak úgy könyv nélkül.

Üvegéből.

Végigfüttyörészte az utcát. Komámasszony-nak jóreggelt köszönt — s mit törődött ő a világ bajával. Azt majd elintézik az okosok. Azért fizet a szegény ember adót, ha már a test nem is pihenhet az ész nyugodtan trónoljon a helyzet magaslátán. Gondolkozzanak az urak. Az ő szakmájuk. Elég nehéz szakma, különösen falun, ahol csak három ember gondolkozik s a legtöbb gond a kántortanítónak jut, aki néha úgy elgondolkozik, hogy a vizet is bornak nézi és megfordítva.

Már Bányaynál bár mit is gondolnak, a

templomban mégis csak ő volt a viharhangú bari-
ton s a presbiteri gyűléseket ő tudta átáldani leg-
kitalálóbban — félkönyvre támaszkodva. Egy sza-
vazatot azonban jelentett, mert félálomban min-
denre igent bólintott, csak utólag vakarta a fejét.

Életében most történt meg először, hogy a
hivatalon kívüli, presbiteri tanácskozást végig
hallgatta. T. i. úrvacsora következett új kenyérre.

Ósi szokás szerint szeretetadományképp aján-
dókoz bort az úrvacsorához valamelyik istenfő
hívó. De Búrgezen már nem volt bora senkinek,
csak a kocsmárosnak. Igaz, hogy kóser születésű,
de a jámbor Ármán bácsi a falu iránti szimpátiá-
ból megkeresztelte. Úrvacsorához mégsem lehet
kocsmái bort vinni. Véték. Véték, véték s még
pénzbe is kerül. Falun pedig csak úgy kedves a
lelki üdvösség, ha ingyen pottyán, mint egy szem
eső. Nem akarom mondani, még városban is.

Végre is a tanácskozásnak az lett a vége,
hogy a nemes presbitérium kámforrá vált. Féltek,
hogy a pap valakire rámutat, talán beszerezné
maga András bácsi, vagy Péter bácsi. Azt pedig
visszautasítani: nem lehet.

Bányay másnap nagy fonott korsót cipelt a
paróchiára.

A pap boldogan nyújtott kezét a derék pres-
biternek.

— Ime, Bányay bácsiban nem csalatkozott az
úr.

— Megtettem, amit tettem tiszteletes úr.
— Honnan vette?
— A szomszéd községből, János sógoromtól.
— Nagyon szép, nagyon nemes dolog.

Bányay pódort egyet a bajusza hegyén s ra-
vasz áhítattal megkockáztatta:

— Hát mi már csak idevezülünk, de a sógorom
elkérhozik.

— Miért? — kérdi ijedten a pap.
— Csak úgy egyszerűen tiszteletes úr. A bort
hitelbe vettem s ki tudja mikor tudom kifizetni.
— Hm, hm! Szegény ember. Valamikép segí-
tünk a bajon.

No erre már aztán felvidult a jámbor ada-
kozó. Felsorolta az összes eddigi adományait;
szinte meghatóan csillogott szeméből az egyház
iránti szeretet s becsületességét annyira hangoz-
tatta, hogy a pap megszánta és megígérte, hogy
kifizeti a bort az egyház pénzéből.

— Hány liter van?
— Tíz liter volt, de...

— De...
— Tecik tudni tiszteletes úr: a kisebbik fiam

csizma nélkül van. Nem tudom az őszön iskolába
járatni, ha eljönnek a hideg, esős idők. A nagyob-
bik fiának nincs ujja. Pedig úgy vágyik
szegény a templomba. Kénytelen vagyunk utána
nézni valami keresetnek s vasárnap be kell mennem
a városba munkát vállalni.

— Ez baj, Bányay bácsi. Akkor nem részesül-
het az úrvacsorából.

— En már kivettem a részem tiszteletes úr
— vallotta be töredelmesen Bányay.

— Kivette? — csóváltatja rosszalólag a fejét.

— Igen. Azért nincs éppen tíz liter.

— Mennyi hja van.

— Körülbelül két liter tiszteledő úr.

— Két liter... Elég sok.

— Bizony tiszteletes úr sok volt nekem a bú-
nöm is.

Fent és lent

Irt: SEPSI JÓZSEF

*Idefent a csúcson örök csend, nyugalom,
Odalent a völgyben kelepel a malom...*

*Idefent magas ormok alkotják a véget,
Míg odalent, alatt átkot hord az élet...*

*Ilt egy percre boldog s hatalmas az ember,
Míg odalent szállged mélyebbre, mint tenger...*

*Ilt közel van ahhoz, ki hatalmas, örök,
Míg lent kísértik a beképzelt ördögök...*

*Ilt Istent dicséri minden kis teremtmény,
Míg odalent zúg, bög, kavarg az örvény...*

*Ilt nagyon jól esik társalogni veled,
Leiket felüdítő örök, nagy természet...*

Magvetés fejedelme

*Már a bölcsőben megfeszítettett
Krisztuszeltség ringatja ölén,
S felajzott izma tettekben szakad,
Ha elsodorja az életörvény.
Mennye áldása, földé szerelme:
Ő a magvetés fejedelme.*

*Koronás ő! Az ég hinti rája
A ragyogó sugárkorondát.
Szánalmas ő; mert a vállán hordja
Lankadatlan a kemény igát.
S míg a vállá teherből roskadoz,
Imás arcán verejték csorgadoz.*

*Fagynak, viharok játéku vetett
Izmos karjára mennyi szikla dől. —
Ágya a tövis, párnája a gond
S útján a göröngy mind nagyobbra nől...
Nehéz lépése olyan dübörgő
S nyomában fakad az új Jövendő.*

Dáka

KAPCSÁNDY SÁNDOR

A TÖRI MÜKEDVELŐGÁRDABÓL

László Erzsike vitéz Pölöskei János „Férjhez megy a bíró lánya” című szindarabjában, a cigányasszony szerepében.

Idill az erdőben.

Írta: Kulor Barna, Sajókazinc

Nyár volt. A nap tűzhársonnyal bélelt palotájából elszökő tündérek, a napsugarak vígan lubickoltak a csacsogva alásikló erdei patak ezüsthullámaiban. De ott táncoltak a partján elterülő tisztáson és fák levelein is. S e tündéri tánchoz a zenét az erdő vegyeskarból álló dalárdája szolgáltatta.

Nyár volt, lelketlelő, bilincselő, vértpezdítő nyár. Meleg ajka ott égett az erdő felett, szerelmes csókokat lehelve a homlokára.

Az erdő minden lakója érezte a nyár nagyszerűségét. Igyekezett is mindegyik efölött való örömet kifejezni. Az egész erdő oly mikrofonhoz hasonlított, ami a legkellemesebb, legfenségebb énekszámot tolmácsolja.

A távolabb levő szekérúttól egy kis gyalogösvény vezet a patakhoz. Vézna testével ide-oda kanyarog: hol fatörzset, hol bokrot kerülve ki. Két oldalát a virágok szebbnél szebb színváltozata ékesíti. A kitaposott úton parányi lábnyomok láthatók, melyek — a látszat szerint — formás cipőcskéktől erednek. Itt-ott ugyan belegázol egy-egy durvább körvonalú nyom is, de ezek többnyire csak keresztezik a kis utat s minden jel arra mutat, hogy erre legtöbbször egy piciny lábacská tulajdonosa jár. Minél inkább közeledik a patakhoz, annál észrevehetőbben olvad a határoló fű- s virágtengerbe, elárulva, hogy itt már nem nagyon ügyelt arra az ismeretlen „valaki”, hogy egy nyomon járjon. Itt a patak lapályosabb mederben folyik, miáltal rohanása lassul, a mélysége pedig emelkedik, úgy, hogy térdén felül ér. A parton egy mogyoróbokor akként nő, hogy ha valaki meg akarna fürödni mindjárt öltözőkabinul szolgálhat. De vajjon használja-e ily célra valaki? Mellette a letaposott fű arra enged következtetni: hogy használják is. De vajjon ki lehet az az ismeretlen, aki e gyönyörű szépségaradicsomban, ebben a lelketsókoló magányban egyedül fürödjék? Mert az ösvényen található és erre tartó lábnyomok minden látszatot kizárnak, hogy ide esetleg többen is járnak egyszerre. Erre vonatkozó kíváncsiságunkra megfelel a hallgatag utacska, de a személyét, kilétét illetőleg még a susogó lombok sem tudnak felvilágosítást adni.

Dél elmúlt. A nap épp most önti legserényebben alá meleg fényzáporát. Az erdészlakra zuhogó fényár lecsorog az ereszen, majd felfut a tornác elejét behálózó vadszőlő indáira. Az erdész a forróság elől a ház előtt álló, tekintélyes nagyságú tölgy árnyékának védőszárnyai alatt talált oltalomra. Az előtte levő asztalon félig felt kancsó áll, amit gyakran emelget ajakához, hogy a hőségtől szenvedő torkát hűsítse tartalmával. A hosszúszerű pipa is működésben van. Közben a lankasztó meleg védelmétől támogatva, mindinkább eljön az álom s kezd ránehezedni szempilláira.

A konyhaablakon dalfoszlányok csapódnak ki s megmozgatják a mozdulatlanságban vibráló levegőt: az erdész lánya csicsergi gondtalan, vidám dalát. Nemsokára elhallgatott a nótaszó s a tornác lépcsőjén könnyű ruhába öltözött, megemiválóan bájos lány jelent meg. Szőke haja hullámosan omlik a vállára. Apró lábacskái meztelenül voltak a papucsokba bújtatva. A kezében összegöngyölve piros pettyes ruhát tart. Egy pillantást vet szunnyadozó atyja felé s azután a háztól elvezető útra lép.

Egy darabig az út mentén halad, majd egy hatalmas bukka mellett a jobbra kanyarodó gya-

logúfra tér. Arcán a határtalan öröm fénye és végtelen boldogság szikrái csillognak. Dús haját a lehajló ágak fésülgetik. Nemsokára feltűnik a patak. Meggyorsítja lépteit s mihamar a színes kavicsokkal kirakott parton áll. Égszínkék szemét az átlátszó hullámokba mélyeszi. Kis ideig a hűs vízben fürdik tekintete, kergetőzve a ficáncoló halakkal. Egy váratlan zörgésre ijedten kapja fel szemét: a túlsó oldalon egy ág zörrent meg, ugyanekkor gyors szárnycsapásokkal egy gerle szállt onnan. Félelemmel vegyes kíváncsisággal nézett arra, hogy meggyőződjön az okáról. De semmi aggodalomra valót nem vett észre. Az előbb még ide-oda hajlongó ág is megszűntette zajtokozó ringását s a gyanút tápláló jelenség egyáltalán nem mutatkozott. Könnyűlten lélegzett fel, majd halk kacagást hallatott. A saját alaptalan félelmét nevette ki. Mindazonáltal mégis óvatosan kémlelt körül, mikor a védő epanyófal, vagyis a mogyoróbokor felé tartott, hogy ott ruháját kicserélje. Most sem tapasztalt aggálytkelő dolgot. Nyugodtan ment tehát a bokorhoz s elvégezte az átöltözést. A levetett ruhát összehajtogatta s papucsával együtt a bokor mellett gallyal betakarva hagyta.

Belépett a vízbe. A habok közt úszkáló sugártündérek féltékenykedve fogadják, de Erzsike ezzel nem törődik, hanem pajkos kedvességgel igyekszik rokonszenvüket megnyerni. Belebelepaskolt a vízbe s a kis irigykedőket igyekezett elfogni, de azok mindig kisiklottak kezei közül. Később egy kis halat akart tenyerére venni. A kis bohó — megsejtve a fenyegető veszedelmet — a kavicsok között rejtőzött el. Táncolt, hancúrozott a vízben. Egy helyen egész a víz széléig fűvel volt benőve a lejtős part: innen lehengergőzött. Teljesen gondtalanul, boldog önfelédten élvezte a fürdés által nyújtott kellemességeket. A nap már jó délutánra járt, mikor abbahagyta.

Felöltözött. A hazamenetelre azonabn még nem gondolt. A tisztáson nagy csokor virágot szedett. Leült. Teletüzdelte haját virággal s a többi ölébe fektette. Belebámult a túlsó oldalon levő bokrok egybefogó barnaságába. Hirtelen öszerezte. Úgy tetszett, hogy az egyik bokor homályából egy arc, egy sápadt férfiarc mered reá s kezével a szívét nyújtja feléje. Felriadt: az előbbi ág ismét megmozdult. De nem... csak képzelet volt az egész... Csak egy kőszá szelő rázta meg a bokrok ágait... Felállt. Most már a kis útra léptek lábai. Még sokszor véli, hogy az előbukkanó bokrok mögül az előbb megjelenő arc néz szomorúan reá.

Alig tűnt el kecsés alakja a fák között, mikor a túlsó oldalon szétnyílik egy bokor s mögüle egy diákos kinézésű, fiatal, alig 17—18 évesnek látszó fiú lépett ki. Feje födetlen volt s

gesztenyebarna haja kuszált. Kezében egy vaskosabb könyvet szorongatott. Lázás szemekkel meredt a tovalibbenő földöntúli tünemény után. Kezét hevesen verő szívére szorítja s halk sóhajt küld utána.

Átugrotta a nem széles patakot. Odament, honnan csak néhány másodperce kelt fel a lány. Egy elejtett virág ötlött a szemébe. Felvette. — Az ő keze szakította... s talán az ő ajka érintette — susogta. Szenvedélyesen szorította arcához. Azután a gomblyukába tűzte.

Virágot ültetek...

Írta: Balogh Terus, Nagyrécse

Emlékszem erős férfihangjára, amellyel beköszöntött, ha hazajött a munkából. Lágyan simogató kezére, amellyel végigsímogatta hajamat. Karjának ölelését még most is érzem. Mindenre visszaemlékezem itt, e néma, csendes világban.

Kint vagyok a temetőben. Virágpalántát hoztam édesatyám frissen hantolt sírjára. A sírhant már behorpant. Az ég könnyei lehatoltak a koporsóra, hogy ők is megsirassák az én apámat.

Én szép, négysegletes virágágyat csinállok belőle. Körül az oldalát megraktam gyeppel s a kis gereblyével eligazítottam a földjét. Tarka virágokat palántálok ide szép sorjába, üde szirmaik hadd táplálkozzanak az én jó apám szíve porából.

A nap már hanyatlóban van. Az utolsó sugarak búcsúzását olyan csendben fogadja a természet, mintha elakadt volna a lélekzete. Még a levél se rezzen. S én az alkonyat eme kísérteties csendességében elgondolkozom az egész életem fém az életem filmje s minden képnél ott látom mellettem az én jó apámat, aki szeret, véd, dorgál és tanácsot ad, de mindig megfontoltan, igazságosan... És megerednek a könnyeim. A lélekforrások kis patakjai végigszántanak arcomon. És zokogok. Az elveszett élet száguldó szekere után bámulok. Hiába. Az élet szekere dőcög tovább, de nincs meg a kocsisa. Csak ez a kis fakeszt jelzi, melyet átölelve tartok, hogy volt. Én most árva vagyok... A gyeplőt nem fogja a gazda. És nekem ez úgy fáj...

Amint itt zokogok, léptek suhognak a hátam mögött. Önkéntelenül megrázkódom. Fogom a kapát és a gereblyét, hogy vele menjek, mert egyik barátnőm volt.

Még egy pillantás a kis virágágyra. A naptól elalélt kis palánták kezdtek felemelni a fejüket. Atyám sírján élet támadt. Új élet, amely nő, virul, elpusztul, de magvában tovább él. Bimbófakadaskor új életet vesz.

És én megnyugodtam. Láttam, hogy a természetben nincs örök halál. Feltámadunk!

Szelidtett Leghorn-kakas a nagytétényi farmon.

Te szép, drága gyermek...

Te szép, drága gyermek! Már nem látom többet
A régi város ódon kövein sietni bátor,
Piciny lépteidet tavaszba', szélbe',
Hol agg szüleid s szüleim sétálva jöttek,
S te szórtad mosolyod feléjük s felém.
Ó, lásd, már közéjük omolt irigyen a távol,
S csak néha-néha hajthatom fejem
Bánatom szelid anyóka-tengerébe.
A vén utcapedokra már nem ülsz többet mellém,
Hogy halk verseimet együtt mond velem.
Én úgy látom még ma is lobogni a szélben
Rőt-aranyló hajad, ha tétován megálltál
Bámulni az eget, kósza jelleget,
Vagy ha suhanva jött tán egy halk vonat:
Ezen a bús estén most úgy vetül elébem
Minden, ami drága, minden, ami szép volt:
Egy kedves, drága arc... Egy fénylő alkonyat.
Te szép, drága gyermek; lásd, lassan eltemet —
Eltemet a nagy tél s nem lesz ki rád figyel;
Annyi, annyi emlék, annyi felejtett szó, szívünk
[titka, csendje
Énvelem hangtalan, némán vérzik el.

SINKA ISTVÁN

KÜLÖNFÉLE ÉRDEKESSEGEK

A jávaiak babonája.

Jáva szigetén lakik a földnek talán a legbabonásabb népe. Ennek a babonának egyik legkülönösebb megnyilvánulása, hogy a gyerekeknek, ha rossz útra térnek, más nevet adnak, abban a reményben, hogy így boldogabb lesz a gyerek. A jávai ugyanis abban a szilárd meggyőződésben él, hogy az ember boldogsága vagy boldogtalansága a nevével függ. Erre nézve jellemző történetként beszél el egy fiatal indiai újság. Egy jávai gyereket már sokszor megbüntettek iskolakerülésért. Mikor már semmi sem használt, kicsapták az iskolából. Erre aztán a tanító a gyerek apjától levelet kapott, amelyben értesíti, hogy a fiút más névre keresztelték. Ezzel a gyerek jellege megváltozott. Az engedetlen fiúból szófogadó fiú lesz, lustasága buzgalommá változik. Ebben a meggyőződésben az apa kéri, hogy a gyereket újból felveszék az iskolába.

Akik megtagadták egyetlen fiukat.

Gomez Alfonso spanyol katonát 1921-ben fogságba ejtették a marokkóiak. Három év múlva a fogolynak sikerült Buenos-Airesbe szöknie, ahonnan később Cubába ment, ahol nőül vett egy spanyol nőt, aki menekülését elősegítette és vele utazott. Az ifjú pár azután ott élt az asszony szüleinél. Az utóbbi hónapokban Gomez egyre erősebben vágyódott, hogy viszontlássa családját. El is utazott szülőfalujába, ahol legnagyobb megdöbbenésére az apja és az anyja kijelentették, hogy nem ismerik és csalónak nyilvánították, aki jogtalanul jutott a fiú okmányainak a birtokába. A tárgyalások folyamán, amelyekbe a hatóság is beavatkozott, kiderült aztán az igazság: a szülők minden hónapban állami segílyt, — teljes 26 pezettát — húztak halottnak nyilvánított fiuk után. Hogy ezt a jövedelmet el ne veszítsék, megtagadták egyetlen gyermeküket.

Gyerekszoba a templomban.

Dephardt, los-angelesi lelkész, nagyon modern ember. Nemcsak, hogy hangerősítőt alkalmazott a szószékére, hanem legújabbán kitalált valamit, ami a hívőket, akiknek az ajtatossága kissé megcsorbult, ismét a templomba vonzza. A lelkésznek ugyanis sajnálattal kellett megállapítania, hogy a nőnemű hívők nagy része elmaradozik az istentiszteletekről. Feltűnés nélkül kutatni kezdett és rájött, hogy a gyerekekről való gondoskodás tartja

a nőket odahaza. Eleinte azzal próbálkozott a lelkész, hogy a hölgyeket a gyerekektől való megjelenésre buzdítsa. Ezzel azonban nem nyert megoldást a probléma, sőt tetejében most már a férfiak közül is sokan elszökdös-tek a sok gyereksírás elől, ami a templomot betöltötte. Végre aztán sugallat szállotta meg a lelkészt. A templom háttérében karzat, volt, amelyet üveggel kerítettek el. Az egyházközség annyira lelkesedett az ideáért, hogy ágyakat, bölcsőket, — szóval mindent, ami gyerek-szo-bába való — helyzetetett el a templomban hermetice elkerített karzaton. Gondoskodtak viszont arról, hogy a gyerekekkel foglalat-skodó anyák rádió útján hallgathassák a pedi-kációt.

GONDOLATOK

Ahol a szabadság őszinte, ott forradalom nincs. S ha van, csak azok idézik fel, akik ellene, nem pedig mellette vannak.

Jósika Miklós báró.

Azt kérdezed: kinek higgy? En őszintén meg-felelek rá: higgy az életnek, ez az igaz tanító.

(VAS GEREBEN)

Létének jogosultságával minden nemzet csak addig bír, amíg rendeltetését a nemzetek nagy családjában betölti.

(SOMSSICH PAL)

A politikai pártok hasonlítanak a mágneshez. Van egy oldaluk, amely vonz és van, amely taszít.

(ANDRÁSSY GYULA GRÓF)

Ha a természetnek innyi törvénye volna, mint az újkori jogállamnak, az Isten maga sem bírná elkörmányozni.

(HORATIUS)

A VÁROSHAZÁN.

(Beküldte: Bárány Sándor, Szeged.)

Egyik városházi korifeus találkozik az úton a párasztal, aki soványos ökröt hajt.

— Hol fogja az ökröt beállítani? — kérdi az úr.

— Semmi esetre sem a városházán, mert az én szegény kis ökröm elveszne a nagy marhá-k között.

Sas a viharban

Írta: NAGY IMRE, Sárrétudvari

Vihar porzik a pusztá felett,
S tűzpántlikás felhők robognak.
Elsötétült a nap lángarca.
Baglyok, varjak gyáván loholnak.

Csak a sas küzd merészen, bátran
A zivatar bősziált árával.
Büszkén kering a felhők előtt,
Villámtűzben fénylő szárnyával.

Napot kereső égő vággyal
Tör át a felhők sötét falán —
Diadaltűz gyullad a napon,
S szivárvány leng az ég oldalán.

Melynek ragyogó íve alatt,
Megpihen a magas kútgyém.
Körülötte pacsirtadal zeng,
S virág nevet föl rá a fényben.

Remélj!

Írta: KUTTOR BARNA, Sajókazinc

Ha: mit építész gondosféltőn,
rommá málk egy gyászos napon:
ne hullj porba bús balgatagon!

Ha törekvésed kudarcba fúl
s fullánkot szúr beléd a máma:
ne fetrengj reménymult mocsárba!...

Ha a szekér, min búsan járod
a szenvedések kemény rögét,
eláll: a panasz-sziklát törd szét!

Ha vést kongat a sors harangja
tested őrző kis tanyád felett:
tört remények magvát tűzbe vedl

Ha az asztag, mit munkás karod
véred árán gyűjtött, épített,
leég: — tépd ki hittelen szíved!

Ha feldúlja virágkerteted
az élet kegyetlen vihara:
apadjon ki könnyed patakjal

Mert mit leront a jelen perce:
helyrehozza a jövő óra...
... Az Isten áldások adójall

Csillagjóslás

Jóslás égi jegyekből – A hónapok jelentősége az emberek jellemére

Közli: Bucsi József

Június 22 és július 22 között.

Június a Rák-jegy hava. A Rák a negyedik égi jegy, az e hónapban született egyének különösen a politikára vannak hivatva és főképp vezérszerepet visznek, az irodalom iránt nagy előszerttel viseltetnek. Mind a nők, mind a férfiak, ha ebben a hónapban születnek a jobbik énjüket szólaltatják meg, embertársaikkal nagyon sok jót tehetnek a velük született szuggesztív hatalmuknál fogva. Kézügyességük is meglehetősen nagy organizáló képességük van, ők adják meg az elvégzendő munka tervét, de a kivitelt másra bízzák.

A Rák jegyében született emberek okosak, határozottak, szeretnek utazni, kissé szeszélyesek és gyakran változtatják nézeteiket. Az embereket csak a külsejük után ítélik meg. Nem törődnek erkölcsi életükkel, nem bánják akárcsoda az illető, ha megnyerte tetszésüket. Mások felügyelete vagy vezetése alatt nem szeretnek dolgozni, mert nagyon nehezen tudják magukat másoknak alárendelni.

Szeretik otthonukat és gyermekeiket, de barátaikat hamar cserbenhagyják és ezért sok ellenséget szereznek maguknak, meglehetősen önfejűek. Életük 35-ik éve körül már rendszerint nagy vagyont szereznek.

A Rák jegye alatt születettek rendszerint kitűnnek élénk felfogásukkal és értelmességükkel. Imádják a pénzt és szeretik a fényűzést és pompát. A saját maguk és gyermekeik érdekeinek megvédésében nyakasok, kitartóak és kíméletlenek. A szépet és a művészetet szeretik és maguk is izléseesen öltözködnek.

Az e hónapban született asszonyoknak különösen fejlett színerzékük van és nagyon szeretik a virágokat is, egyáltalán mindent, ami a természetben vagy a művészetben szép. Ragaszkodóak és önfeláldozóak, de igen nagy bennük a családi büszkeség. Nagy hibájuk, hogy folyton panaszkodnak szidják a környezetüket. E hibájukat igyekezniök kell leküzdeni, mert más-kép nem lesznek boldogok az életben. Nem házasodnak meg fiatalon, de ha férjhez mentek vagy megházasodtak, szinte ideális boldogságban élhetnek, ha leküzdik azt a hibájukat, hogy mindenben hibát keresnek. Egészségükre nagyon kell vigyázniök, mert ha egyszer betegek lesznek, oly siránkozókká és sötéten látókká válnak, hogy egész környezetük életét elkese-rítik.

A Rák jegyében született nők általában, mint a férfiak. Hibáik közt legerősebb a lustaság, önzés, féltékenység és hamisság. Túlságosan pénzvágóak. Sokszor kegyetlenek és

kíméletlenek, ha kívánságaik teljesítése nehézségekbe ütközik. Nagy hibájuk az is, hogy nagyon hamar mondanak ítéletet mindenkiről, anélkül, hogy alaposan meggondolnák a dolgot.

Természetük érzékeny, tartózkodó, óvatos, de nagyon változékony és türelmetlen, képzelődő hangulatokkal és kedvükkel sokat zaklatják hozzátartozóikat.

A férfiak nagy diplomataik, vigyázatosak és ravaszok. Úgy a férfiak, mint a nők, akik ebben a hónapban születtek, csak úgy érik el az életük célját, ha szeretetreméltóak lesznek az emberekkel; szuggesztív erejükkel fogva így az egész kis világ, amiben élnek, isteníteni fogja őket. A szeretetreméltóság különben is minden valódi hatalomnak és igazi nagyságnak a kulcsa. Általában akik ebben a hónapban születtek, mikor a nap a Rák jegyében tartózkodott, értelmeseek, ügyesek és nagyon jó emlékezőtehetségük van és könnyű felfogásúak. Azonban oly érzékenyek és befolyásolhatók, hogy néha a holdkórosságra is hajlamosak és spiritisták.

A Rák-születtek hangulata és egészsége nagymértékben függ a Hold fényváltozásaitól is, különösen mikor a nappal szemben áll. Holdtölte idején a legjobban idegesek és álmatlanok. Kisgyermekkorukban (1–5 év) veszedelmes betegségek fenyegetik, de már fiatal korukban sokszor éri váratlan szerencse őket.

Amely leány a Rák jegye alatt születik, szép, kevély, nagyszemű és magastermetű. Rokonságait gyakran gyűlöli. 49 vagy 60 éves koráig ritkán éli túl.

A Rák ura a Hold, azért van ő is, nagy befolyással az e hónapban születettekre. Színe a világoszöld, fehér és világos lila.

A Rák jegyében születettek lehetőségek a Halak (február), Skorpió (október) és a Bika (április) jegyében születettekkel érintkezzenek, mert ezekkel vannak lelki rokonságban és csak ezek tudják egymást legjobban megérteni.

Az e hónapban született egyének igyekezzenek leküzdeni tékozlási hajlamaikat, mely nemcsak pénzdolgokban, de az időpazarlásban is nyilvánul. Ha valami fontosabb dologba kezdenek, tegyék ezt április vagy augusztus havában. Lehetőleg pénteken kezdeni, nagyobb sikerrel jár.

Az égi jegyeknek jelentősége a Szentírásban is belfoglaltatik. Jeremiás próféta azt mondja: „Ne féljete az égi jelektől”, tehát ez is bizonyosága annak, hogy Isten kedvére cselekszünk, ha kutatjuk az égi jelek értelmét, mert ezzel azt mondja, hogy jelentenek valamit számunkra. Mózes könyvében is olvashatjuk, hogy a csillagok nemcsak azért vannak, hogy meg tudjuk különböztetni a nappalt és az éjszakát, hanem azért is, hogy jelek legyenek számunkra. Tehát vannak és jelentőséggel is bírnak. S ezt jó, ha kifürkészük, kikutatjuk, megtapasztaljuk magunkban és a rosztulajdonosságok ki-küszöbölve, boldogabb életet élhetünk.

KÓPÉSÁGOK

Beküldte: KANTOR JÓZSEF, Kajdacs

I. HANY ÓRA VAN?

Az őrmester a kaszárnyaudvaron gyakoroltatja a regrutákat. Közben egy regrutát, aki éppen cigány, beküld a kaszárnyába, hogy nézze meg, hány óra van.

A cigány besiet s visszatérve, nagy keményen odaáll az őrmester elé, kezeit vízszintes irányba helyezi és megazólal.

— Őrmester úrnak álásan jelentem, így állnak a mutatók el!

II. MEGMONDTA NEKI

Az egyik fővárosi cég ügynöke kiszállt autójával a falvakba, hogy rendeléseket szerezzen a gyárnak.

Az egyik sváb faluban beszédbe elegyedik egy öreg svábbal és kérde tőle.

— Mondja Feter igaz, hogy a svábnak 30 éves korában jön meg az esze?

— Ja, ja, — szólt az öreg s közben a pipából nagyokat szippant.

— Na és ha akkor sem jön meg az esze, akkor mit csinál? — okvetetlenkedett az ügynök.

— Hm. Mit csinálja? Elmety gartell ütynögnek — volt a kurta válasz.

III. HONNAN?

Tilosba legeltetett a cigány. Hazafelé menet megszólítja a csösz.

— Hé cigány, honnan vezeted már megint azt a lovat?

— Hát a feje felül — felel bölcsen a cigány.

IV. KÖSZÖNTÉS.

János, a kocsis megköszönti az uraságot.

— Köszönöm János — szólt az uraság s egy 5 pengőst nyom János markába; — de hisz tegnap volt Gergely!?

— Tudom Nagyságos úr — szólt János —, de bolond is volt ám tegnap még az idő is.

ÓVODABAN.

(Beküldte: Kernya Olga, Koroncó.)

A kisfiúk készülnek haza az óvodából. Azt mondja a kedves nővér az egyiknek:

— Ne menj el, kisfiám, maradj itt! Nekem úgyisincs senkim, légy az én kisfiám!

Hallja ezt az egyik nagyobb lányka és vigasztalólag mondja:

— Majd hoz a gólya a kedves nővérnék is egyet!

ÉRTETT A POLITIKÁHOZ.

(Beküldte: Kapitány Sándor Dunaföldvár.)

Két öreg falusi bácsi beszélget.

— Mondja komám, ért maga a politikához?

— Érték hát! — mondja a másik büszkén.

Hát mondja meg nekem, mi az a nagyánt?

— A nagy ántánt? Hát az angol király. Maga még azt sem tudja?

— Hát a kisántánt?

— Hát ammeg a felesége — mondja bizonytalanul az atyafi.

AZ OSZTÁLY GYÖNGYE.

(Beküldte: Kesjár Zsófia, Csorvás.)

Hazamegy a kisfiú és dicsekszik:

— Ma egyedül én tudtam megfelelni a tanító bácsi kérdésére.

— És mit kérdezett?

— Azt, hogy ki verte be az iskola ablakát!

SZOKASBÓL.

(Beküldte: Medve Ferenc, Makó.)

A zsidó házaspár egy pappal találkozik az utcán. A férj mindjárt a gombjához nyúl és megszólal:

— Ma nem lesz szerencsénk!

A pap hallotta a csipős gúnyt és félvállról odaveti:

— Buta, aki ilyet mond!

— Kinek mondta ezt? — kérdi a zsidó.

— Én ezt öntől kértem — válaszolt a pap.

— Szokásból mondtam — válaszol a zsidó.

— Úgy? Én is csak szokásból szóltam, — válaszolt a pap.

CIGANYFURRANG.

(Beküldte: Györke Lajos, Sennyeháza.)

A cigánynak öt ép fia lévén és egy nyomorék. Sorozás alkalmával az öt épét kiküldte a temetőbe, csak a nyomorékot vitte magával.

— Hát a többi hol hagyta? — kérdi a sorozóbizottság elnöke.

— Azok már kint vannak a temetőben, — feleli a cigány.

— Úgy? Hát akkor ezt a nyomorékot is küldje utánuk!

Szittyavér!

Irla: Kufly Ferenc íráta

(VI. folytatás.)

S ezt a divatot a gazdasági nehéz körülmények is indokolták. A vagyon, az ősi „szekszió” nem esik szét! És most, amikor már általánosan elterjedt az egyke-rendszer, most szeretnénk magyarázni és nevezni somogyi betegségeknek, református kórnak, vagy kiscsajda-nyavalyának!

Ismerek egy jómódú falusi családot egykés vidékről. Az öreg bírja volt a falúnak. Tekintélyes vagyonú ember! Nevezetességük az volt, hogy a faluban a legmagasabb ember volt a bíró is, fia is! Egészséges parasztesalád, fekete fejűek, hogy róluk mintázhatták volna ki a magyarok bejövételén a főszemélyeket. Szittyavérűek! Bíró uramnak is egy fia volt, a fiának is csak egy fia lehetett! Ez az egyke szépen fejlődött, akár a muskátli az ablakukban! Már az iskolából kikerült s várta az örökséget, önállóságot! Egyszer azonban baj történt. A 16–18 éves egyke a tánciskola záróvizsgáján végigtáncolván a kis- és nagykoszorúcskát, meghalt s csakhamar meghalt! Általános részvét mellett temették le! És mit tesz Isten! A temetés után egy évre megszületett bíró uraméknál a második gyerek! Kellett a szekszióhoz egy várományos, de csak egy! Nem tudom, ez a második gyerek megszületett volna-e, ha János bátyja be nem iratkozik a tánciskolába, de azt hiszem, nem véletlenségből történt ez így. És azt se hiszem, hogy a véletlen játéka az, hogy

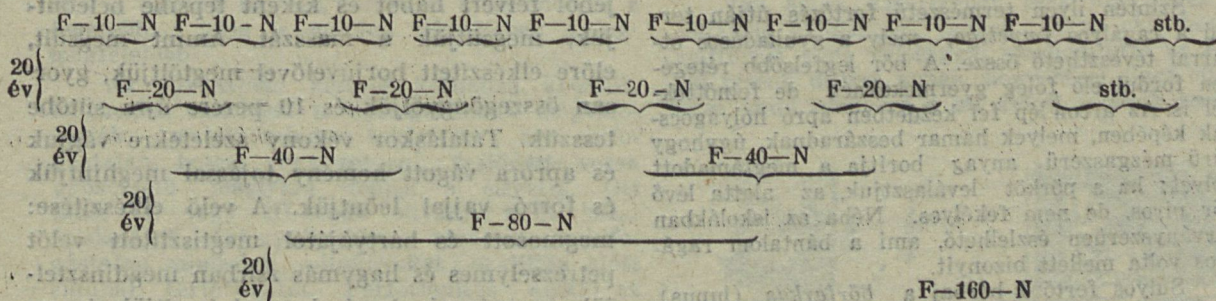
egy családban 16 évig ne szülessen meg az a kis magyar, aki 16 év után megszülethetett!

Ez csak egy eset a száz közül, amit nincs alkalom itt felsorolni s melyek okot adnának az egyke-rendszer elleni törvénytervezetre!

Pedig csak egy kevés logika, egy kicsi számítás kell ahhoz, hogy a magyar gazda meglassa, hogy mily kárt csinál azzal, ha az egyke-rendszer bűnében leledzik. Mily rövid idő alatt tehet örökre érezhető károkat fajunknak, nemzetünk jövőjének. A bebizonyításra álljon itt a következő rajz, amit népművelési előadásokon oly sokszor lerajzoltam a férfiak örömeire s a menyecskék őszinte bosszankodására.

Vegyük példának egy kis falut, melynek határa mindenestül mondjuk 1440 kat. hold; a község lélekszáma 720 s ezekből 144 családot tételezve fel, minden családban 5 személyt gondolunk, nagypapa, nagymama, apa, anyja és a gyerek. Eszerint átlagosan minden személyre 2–2 kat. hold föld jutna. A rajz és számítás megértése végett jegyezzük meg, hogy általános szokás szerint fiaink 18–20 éves korukban megnősülnek, tehát átlag 20–20 év telik el a fiak, unokák és dédunokák stb. születése között. A „F” a férfiakat, a „N” a nőket jelenti s a két betű közötti szám azt, hogy a családnak mennyi birtoka van. Kezdeti állapot 10 kat. hold a fentiek szerint.

(Folytatjuk)

Az egykés falu pusztulásának képe ez! A férfinak és nőnek egy gyermeké születvén, minden 20 év alatt minden család egy-egy személyt veszít s minden gyermek egykével házassodván össze, 20 évenként 2–2 családnak 1–1 örököse lesz. Így az ötödik 20 évben már a 10 hold családi birtok 160 holdra szaporodik fel, de addig 62 ember hal ki s helyett 1 ember marad. Tehát 100 év alatt 63 emberből 62 veszít el, 1

marad s ennek az egy embernek 2 helyett 80, illetve a két családtagnak 160 hold földje lesz. Könnyű így kitalálni, mi lesz a 720 lélekből 100 év alatt?! Mi lesz a faluból, mi lesz az árván, üresen maradt házakból?! Nem lesz ebben a faluban rügyfakadás, gyermekcacagás, nap-sütés!!

Az egyke-rendszerrel való mondanivalómat ezzel befejeztem, mint második részét a Szittyavér-

vér című folytatásos írásomnak. A harmadik részben, amit januári Virágóskertünkben megígérttem, a búsuló magyarról szólva, a népies hagyományokat és szokásokat kívánom feleleveníteni, megmagyarázni eredetüket s mérlegre tenni értéküket. Kérem azokhoz is az olvasók eddigi figyelmét.

(Folytatjuk.)

ORVOSI TANÁCSADÓ

Írta: dr. Téglássy Béla főorvos,
egyetemi klinikai tanársegéd

A SZAPPAN HASZNÁLATA

IV. Gyakrabban előforduló bőrmegbetegedések.

Az iskolásgyermekek között előforduló bőrbetegségek közül csak néhányat említ meg a gyakoribbak közül.

Elég gyakori megbetegedés a *furunkulózis*. A bőrfelület bármely részén támadhat. 2—5 nap alatt a bőr beszűrődik: mogoró, sötét diónyi kiterjedést öltött képződmény keletkezik, melynek közepén kékesvörös elszínesedés támad, majd egy-két nap alatt genyesé alakul át, aztán felfakad s belőle híg geny ürül. A bántalom igen nagy fájdalommal jár és mivel szövetroncsolást idéz elő, a folyamat csak akkor ér véget, ha a roncsolt szövet tömegek, melyek csapó módjára nyomulnak kifelé, eltávolíttatnak. Iskolásgyermekeknél egymást érik a többnyire fájdalmas, kisebb-nagyobb kelések (furunkulusok), melyeket főként a piszkos körömmel való vakarózás terjeszt. Ezért a tanulókat gyakran kell figyelmeztetnünk, hogy körmeiket vágják rövidre és tartsák tisztán.

Szintén ilyen természetű fertőzés útján terjed a ragályos *impetigo*, mely a gyulladásos ótvarral téveszthető össze. A bőr legfelsőbb rétegében fordul elő főleg gyermekeknek, de felnőtteknél is. Az arcon lép fel kezdetben apró hólyagocskák képében, melyek hamar beszáradnak, úgyhogy sűrű mézgaszerű anyag borítja a megtámadott helyet; ha a pórköt leválasztjuk, az alatta lévő bőr piros, de nem fekélyes. Néha az iskolákban járványszerűen észlelhető, ami a bántalom ragályos volta mellett bizonyít.

Súlyos fertőző bőrbaj a *bőrfarkas* (lupus), mely tulajdonképpen a bőr helyi tuberkulózisa. Mindenkor tűszúrásnyi, gombostűfejnyi „göb”-bel veszi kezdetét, mely eleinte átlátszó, később a végbemenő elhalás folytán sárgás küllemet nyer. A lupus-göbcsék csakhamar szaporodnak és nagyobbodnak.

Az iskolásgyermekek között, de különösen a szegényebb osztály gyermekeinél igen gyakori ragadós természetű megbetegedés a *rühesség*; okozója a rühátka. Peték által szaporodik s a bőr felső rétegeiben fészkel. A vakarási nyomokról és

járatokról ismerhető fel. A köztakaró bármely helyén előfordulhat ugyan, mégis eleinte inkább az ujjak között, hónalj tájon, emlők alatt és a körül, a kötőzködési helyen, a farpofák táján, a hátton, a nemi részekben és a törzsön, úszónadrágszerű elhelyeződésben fordul elő leginkább. Nagyfokú, kínzó viszketést okoz, a vakarás következtében idült bőrlöb fejlődésére is vezethet. A rühes gyermekeket elsősorban a tisztaságra, a ruha- és ágynemű gyakori váltására kényszerítjük, a szennyes ruhát és ágyneműt szappanos forróvízben főztjük ki, hogy az élősködők teljesen elpusztuljanak. Biztos gyógyítására a kátrányt és a ként használjuk. Ez a kellemetlenül viszkető betegség, ha idejében észre nem vesszük, az egész osztályt, de legalább is annak igen nagy részét befertőzheti. Megfelelő szakszerű gyógykezeléssel 3—5 nap alatt gyógyul.

(Folytatjuk)

Háziasszony tudnivalója

Rizottó főtt levestől. 25 deka rizst petrezselymes zsírban puhára párolunk, a főtt húst átdaráljuk, kevés vöröshagymával, sóval, borssal ízesítjük, hozzáadjuk a rizst, egy ujjnyi levest öntünk a lábasba és fél óra hosszat pároljuk. Tetszés szerinti mártással tálaljuk.

Spenót-előétel. Félkiló spenótot megfőzünk, apróra vágjuk és megsózzuk; ezt félretéve, 10 deka vajból és egy evőkanál lisztből rántást készítünk, kevés tejjel feleresztjük, majd beletesszük az összevágott spenótot, 3 tojás elkevert sárgáját, végül a 3 tojás fehérjéből felvert habot és kikent tepsibe beleöntjük, megsütjük a masszát. Amint megsült, előre elkészített borjúvelővel megtöltjük, gyorsan összegöngyöljük és 10 percre újra sütőbe tesszük. Tálaláskor vékony szeletekre vágjuk és apróra vágott kemény tojással meghintjük és forró vajjal leöntjük. A velő elkészítése: megmosott és hártájától megtisztított velőt petrezselymes és hagymás zsírban megdinszteljük, megsózzuk, kevés borssal ízesítjük és ezzel töltjük meg a spenót-lepényt.

Kis tölesér. 4 egész tojást 2 deci vaníliás cukorral 30 percig keverni, jön hozzá 2 deci liszt, megint jól keverni. Kávéskanállal, zsírozott, lisztezett tepsibe lapos halmocskákat rakni, kristálycukorral behinteni, lassú tűznel sütni. Még melegen tölcser formálni, lehet tejszínnel tölni.

KERTESZET

Az amerikai gyümölcsstermesztés

A fő gyümölcsstermesztő állam Amerika. Erdemes megvizsgálni azt a módszert, ahogy ők kezelik gyümölcsösüket, amelyből rengeteg hasznot húznak.

Faiskoláik általában egész gyümölcsstermesztésük elméleti és gyakorlati tudással rendelkező szakemberek irányítása alatt s azok kezében van letéve. Szigorú kormányrendeletek miatt lehetetlen másoknak faiskolával vagy gyümölcskereskedelemmel foglalkozni, mint azoknak, akik a szükséges tudással rendelkeznek, akik magukat a kormányrendeleteknek alávetik.

Fanevelésük is eltér a miénktől. Ők hamar felismerték azt, hogy a magastörzsű fa nem való tömeggyümölcsstermesztésre, termesztetni azon nem gazdaságos. Az ő alakjuk a vadra oltott alacsony törzsű (80—120 cm) fa. Ültetésre szánt oltványaik sohasem idősebbek, mint két évesek, sőt igen sok egyéves oltványt is ültetnek, különösen Kaliforniában. Míg nálunk a minél magasabb, a lehetőleg 4—5 éves oltványokat kedvelik a tájékozatlanok.

A gyümölcsstermesztésben legfontosabb szerepe a faiskolának van, mert az oltvány minőségétől, a fajta valódiságától függ az, hogy ültetőjének áldást, pénzt hoz-e vagy bosszúságot, kárt neki s ezzel magának az államnak is. A kaliforniai faiskolák oltványait törzsfáról szaporítja és nem évtizedeken keresztül a faiskolai sorokból. Törzsfának nevezzük azokat a fákat, melyek abban a fajtaban minden tekintetben a legjobbak. Pl. több Jonathán-fának csak arról az egy vagy néhány fájáról szedik meg a szemző hajtást, melynek a gyümölcse a legszebb, a fája is minden tekintetben a legmegfelelőbb.

Az oltványokat kétéves korukban kiszedik, helyszínen mindjárt a legszigorúbban megválogatják. Amelyik minden tekintetben nem kifogástalan, beteg, vagy rosszul fejlődött, rossz gyökérzetű maglyára dobják s elégetik. Ott nincs II. vagy III-rendű oltvány, mint hazai faiskoláink árjegyzékeikben hirdetik. A kifogástalan minőségű oltványokat szállítás előtt ciánnal fertőtlenítik. Fertőtlenítés nélkül az oltvány el sem adható s a vasúttársaságok az oltványokat szállításra csak abban az esetben veszik át, ha a csomagon rajta van az állami kertészeti intéző által kiállított egészségügyi bizonylat, mellyel igazolja, hogy az oltványok fertőtlenítve vannak. Így a termesztő jóminőségű, jófajtájú, fertőtlenített oltványokat ültet el. Az egészséges fiatal oltvány hamar lábrakap, hamar lesz belőle termőfa, ültetője abban nem fog csalódni. Az ültetésnél ügyelnek, hogy a fák minden irányban sorban legyenek, mert a girbe-

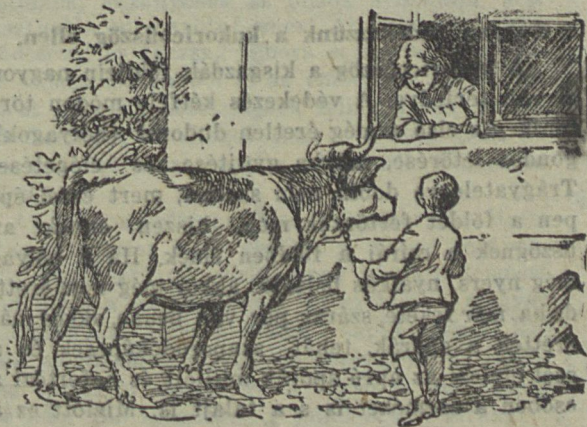
görbe sorok a fogatos művelést nehezítik. Az oltványok térszükségletét bőségesen szabják meg, úgy, hogy a fa teljesen kifejlődött korában sem érintkezhet a szomszédos fával. Ültetésekor és a fa fiatal korában nem trágyáznak, mert tapasztalatuk szerint a túltrágyázott fiatal fák később és nehezebben fordulnak termőre. Csak akkor trágyáznak, mikor a fa már terem. A fák közeit mellékterményekkel használják ki, de nem gabonaneműekkel, hanem kapásnövényekkel s korán teremni kezdő gyümölcsfákkal, bokrokkal.

Az amerikai a mi pepecselő, ú. n. termőre metszésünket nem ismeri, hallani sem akar róla és nincs is arra szükség, még nálunk sem. Metszésük korona alakításból és korona ritkításból áll.

Legfontosabb náluk az örökös permetezés. Jelszavuk is: „Permetezz, vagy add meg magad!”

Az almánál, de általában is, legnagyobb két kártevőjük az almamoly és a Fusicladium, mely ellen bárminemű költség árán is védekeznek, mert a kukacos, fusicladiumos gyümölcsöt a kereskedő semilyen árért át nem veszi. Elterjedt főpermetezőszert náluk még mindig a kaliforniai lé, a kékköoldat és az ólomarzenicum. A permetezést, amelyik majdnem a gyümölcszedés idejéig tart, motoros permetezőkkal végzik vagy központi permetezést használnak, amelyik elég költséges berendezés ugyan, mégis a nagyüzemek 50%-a ezt használja. Gyümölcsösüket május, június, július hónapokban, ha szükséges, kapálják, azután a talajbolygatást abbahagyják, hogy a fa rügzeit, vesszeit jól beérlelje s hogy ezáltal a gyümölcs jobban megszínesejék. Összel gyümölcsösüket felszántják, tavasszal megboronálják. Természetes gyümölcshullás után a gyümölcsöt, az almát éppen úgy, mint a többi — megritkítják. Egy csomóban csak egy gyümölcsöt hagynak meg s így a fa összes gyümölcse egyenletesen, szépen kifejlődik s a fa sem merül ki.

Így aztán Amerikában csak egészséges és jólfelelt gyümölcsök vannak. Ez az oka, hogy a kaliforniai alma valóssággal meghódította az európai piacot, dacára annak, hogy közel sínes oly izletes, mint amilyent a mi áldott földünk terem

Hasznos tudnivalók

A jótejelő tehének ismertető jelei.

A tehének tejelő képességét már a testalkatból is megállapíthatjuk. A jól tejelő tehének finom testalkatúak, csontrendszerük finom, nem durva, bőrük vékony, szőrzetük sima, fényes. Sokan következtetnek a tejelőképesre a farok és farokszőr hosszúságából, mert minél vékonyabb a farok s minél hosszabb, annál jobb tejelőnek tartják s ezért ragaszkodnak ahhoz, hogy a farokrépa feltétlenül csánkon alul érjen, azonkívül a farok végén ne durva rövid, ellenkezőleg puha és hosszú farokszőrök legyenek. A tejcsezsze nagysága is tájékoztat a tejelőképeség felől. A tejcsezsék a has alján két oldalt helyezendők. A jó fejőstehén feje hosszú, az orr megnyílt, a nyak keskeny és hosszú, a nyak bőre különösen vékony, finom, ráncba szedhető. Az igen jó tejelő állatok sosem kövérek, mert az állat bélesatornája úgy van berendezve, hogy nem tud több tápanyagot feldolgozni, mint amennyi 20 liter tej előállításához szükséges s így, ha az állat igen jól tejel és 20 liternél több tejet ad, azt saját testé állományából termeli, így a tehén meghízni nem tud, ezért a jó fejős tehén inkább sovány. Hizodalmas, kövér tehén aránylag nem is lehet prima fejős. Tekintettel kell lenni még magára a tögyre. Nagytögyű tehéntől többet várhatunk, mint a kistögyűtől, azonban fontos, hogy a tögy ne csak nagy legyen, mert fontos annak tapintása is. A jó tögy mirigyes, puhatapintatú. A nagy, de tömött, húsos tapintatú tögyben kevés a tejmirigy s az ily tögy nagysága ellenére sem termelhet elég tejet. A tögy vizsgálatánál tekintettel vagyunk a tögy bőrére és szőrzetére is. A tögy bőréről akkor következtethetünk jó tejelésre, ha az finom, vékony tapintatú, hosszant ráncolt. A szőrös tögy rossz tejelésre mutat.

Hogyan védekezünk a kukoricaüszög ellen.

A kukoricaüszög a kiscsodák földjein nagyon el van terjedve. A védekezés kétféle módon történik. Az első a még éretlen dudorok (hólyagok) gondos letörése, zsákba gyűjtése és elégetése. Trágyatelepre dobni nem szabad, mert ezzel éppen a földet fertőzzük meg, hiszen ennek az üszögnek a csirái a földben élnek. Ha a hólyag még nyers, nyálkás belsejű, akkor még nem érett, de ha már fekete, száraz por van benne, akkor már érettek a spórák, tehát szaporodóképesek és a szél elviszi az apró spórák millióit és befertőzi a csőben a szemeket is s a talajt is. Mielőtt ez a

fejlődési állapot bekövetkezhetné, kell elvégezni az összegyűjtést. A második védekezés a vetőmagvak pácolása, úgymint a búzát szokták, hogy a szemretapadt gombacsírákat előljük, nem feledkezve el a zsákoknak a páclében való megáztatásáról sem, mert az üszögcsirák a zsák szövetébe rejtőzve, a vetőmagot befertőzik. Ez mind jó, de leghelyesebb, ha a kukoricatáblát akkor járják végig, mikor még a cső tejes és a még éretlen, nyálkás üszöghólyagokat gondosan letörik, zsákba gyűjtik és elégetik. Ezt azonban a szomszédos gazdáknak is így kell végezniük, mert én hiába vagyok rendes, jó gazda, ha a szomszédom nem az, mert a szél által tőle odahozott üszögcsiraktól a tengerim is és a földem is befertőzőtt.

Pásztorok

Pásztorok, ti a nép őrállói,

Ti vagytok az Isten számadói!

Király őrzi a nép örökségét,

Isten előtt tárja fel hűségét.

Bíró mér a földön igazságot,

De művéről Istennek ad számot,

Pap vezérli jóra a föld népét,

Ám az Isten áldja meg hűségét.

Tanító nyit utat jónak-szépnek,

Emberek a kötelességnek?

Harcos! nálad a kard becsülete,

Számot adsz, hogy öregbített-e?

Polgár! tied a közösség kincse.

Jól vigyázz: a kincsben hiba nincs-e?

Atya! reádbízva asszony, gyermek!

Hűségéből telkikép mit nyernék?

Szolga: őre ura jószágának,

Számol híven égi gazdájának.

Pásztorok, kik laktok mindenfelé,

Számadásra jösztek az Úr elé!

Hegyaljai Kiss Géza.

AZ ORSZÁG VÁNDORA

ÍRTA: VITÉZ PÖLÖSKEI JÁNOS

VI. közlemény.

Dadról Veszprémvarsányba utazom. A téli táj gyönyörű panorámáját szemlélem. Ez a község a veszprémi vasútvonalak egyik gócpontja. Kedves ismerős, Varga József sikátori kiskgazdátársam vár. Nem mostani ember. A kiskgazdagondolat bölcsőjénél már az Eszme szolgálatába szegődött.

Megindulunk a gyönyörű úton. Villaszerű új házak sokasága néz a havas útra. Ritkán lehet a faluvégeken ilyen csinos újfalu látni. Legnagyobbobbrészt vasúti alkalmazottaké, akik kitűnő gonddal építették fel házaikat a kiosztott házhe-lyeken.

— Először a varsányi Hangyába megyünk! — mondja a barátom. — Itt várakozik ránk Veszprémvarsány kiskgazdavezetősége és előjárósága. Ebben a faluban nem ismertem senkit, nem esoda tehát, ha meglepett az a fogadtatás, amelyben részesítettek. A szövetkezet vezetősége és az előjáróság olyan kitűnő szeretettel láttak, hogy meglepetésemben alig tudtam szóhoz jutni. Réffi Viktor akkori községi bíró és Pethő János barátom kalauzsolnak be a szövetkezetbe.

Tömve volt az egész helyiség. Azt hitték, talán valami különleges politikai cél vitt oda. S amikor elmondtam, hogy én csak a fajtam értelmiségét keresem, hogy velük egy életre barátságot kössek, az igazi öntudatos ember határozottságával adják kezüket, hogy a Tábornak hűséges katonái lesznek.

Egyőrai kedves beszélgetés után a tanítóhoz vezetnek. Peleskei Ferencnek hívják. Igénytelen ember, de szobája tömve van könyvekkel. Alig van bútorzat abban a szobában. A könyvespolcok egész sora emelkedik a szoba padlásáig. S az egész életét könyvek között tölti. Személyesen megjegyzi:

— A jó pap is holtig tanul.

Mire látogatásomat befejeztem, már kezdett ködbeburkolódzni az este. A Bakony erdei mintha kigyulladtak volna, úgy füstölögtek a ködtől. A hullámos, változatos szép vidék e zordon téli estén is csodálatosan szép volt. S a természet szépségei, változatai az emberi lelkekre is kihatottak. Álmodozó, szerető lelkű, de egyenes jellemű barátokat hagytam itt. A kapcsolat, amelyet ezen az estén megteremtettem, azóta sokszorosan kimélyült s Veszprémvarsány ma is, négy esztendő után, egyike a Tábor erős őrhelyének. Azóta is sokszor visszavágyik lelkem erre a tájra, ahol pár órai elbeszélgetés, néhány kézszorítás, örök emléket hagyott lelkemben

Varga József barátommal innét átmentem a pár kilométerre fekvő Sikátorba. A szervezésnek még csak a kezdetén voltunk, ez a község máris tanujelét adta az Eszme iránti szeretetének. A gazdák lelke megérezte, hogy az a testvéri kapcsolat, amely az azonos gondolkodású embereket összeköti, minden kezdetlegessége dacára is nagyra hivatott.

Este Varga barátom vendégszerető házához jöttek össze a Tábor-tagok. Nekem nem sokat kellett beszélni. Ők voltak, akik irányt mutattak s terveket szöttek. Tudják, hogy az Eszméért nemcsak lelkesedni, de küzdeni is meg kellett tanulni.

— Mi tudjuk — mondja Varga barátom —, hogy nagy eszméket máról holnapra nem lehet megvalósítani. Ahhoz, hogy céljainkat minden ember meg tudja érteni és át tudja érezni, bizonyos mértékű magasabb öntudat kell. Én azért bízom a Magyar Falu-ban, mert ezt az öntudatot igyekszik belesöpögtetni a lelkekbe.

— Jézus Krisztus igéi sem valósultak meg máról holnapra, pedig azok isteni igazságok voltak. Az egyszerű vámszedőknek és halászsoknak a tántoríthatatlan hite azonban összedöntötte a pogány bálványokat és a császári trónusokat. Ilyen apostolai vagyunk mi is a kiskgazdaeszmének, amely annál jobban érik, minél jobban meg akarják fosztani az éltető levegőtől. Mert a természetben az igazság — örök. Ha az nem volna, már kipusztult volna az emberiség.

Érzem, hogy ebben a kis faluvégi hajlékban nagy dolgok történnek. Az eljövendő új világnak a távoli zenéje rezg felém. A lélek itt megéled, s érzi, hogy nincs létjogosultsága a tétovázásnak. Haladnia kell tovább a megkezdett úton. Még a hitetlenek, közönyösek és önzők ármádája sem akaszthatja meg az utat, mert az emberiség örök fejlődésével az Igazság tábora egyre nő. Nem ravasz választásokon dől el az emberiség sorsa, hanem az új világ közeledtének felismerésén. Az alkotó Gondolat, a világos Ész és a meg nem alkuvó Öntudat hozza meg a népeszmék magasztos diadalát.

Az én veszprémvarsányi és sikátori barátaim egy-egy termést hozó gallyai a Tábor fájának, amely évről-évre nő, virul, hogy bőséges termést adjon majd a lesóványodott, új erőt váró magyar parasztságnak. Mert a diadal napja késhet, lát-szólag megakadhat a bogáncs útvesztőin, de mind-addig törtet az emberiség a végső út felé, amíg elébe nem hull a szabadság minden szál virága.

(Folytatjuk.)

ASSZONYOK ÉS LÁNYOK TANÁCSADÓJA

K. Honka. Elhisszük, hogy Önöknek az asszony-jelölt jobban tetszik, talán a férfiaknak is, de mi mégis azt tanácsoljuk, maradjanak meg a férfi mellett. Az asszonynak a gyereke nevelés és főzés a hivatása. Sokkal jobb, ha a nő otthon az urának csicsereg, mintha a parlamentben birkózik a férfiakkal.

A. Mariska. Lehet, hogy Önöknél a lányok aggleánynek mondják a 35 éves férfit, városhelyen azonban az ilyenek a legkomolyabb partik. Egész nyugodtan hozzámehet, hiszen a nők sokkal előbb öregsznek, mint a férfiak. Ön nem tudja azt a közmondást: „Öreg ember nem vén ember!”

„Egyedül vagyok”. Néha sikerül a hirdetés útján való házasság, de ez a legritkább eset. Nem vette észre, hogy ilyen esetben mindig a hozomány a fontos? Ha Önnek vannak ismerős udvarlói, válasszon közülük, mert az ismeretlen férfiakra van egy közmondás, amely így szól: „Messziről jött ember azt mond, amit akar. A szöbeszedet nem kell készpénznek venni”. Egyébként mi nem öhajítjuk befolyásolni, keresse meg élete párját úgy, ahogy jobbnak gondolja. Hiszen az Ön boldogságáról van szó.

M. G. Nem tudjuk, mi van vele. Már két év óta nem hallottunk róla semmit. Állítólag egy nagyobb alföldi faluban hivatalnoknő.

N. M. Sajóközineon lakik, Borsod megyében. 60 holdas gazdának a fia, 25 éves, református. Írjon neki egész bátran. Bizonyára válaszol magának.

„Megtört asszony”. Ne keseredjen el. Nincs olyan nagy baj, mint ahogy Ön gondolja. Mindkettőjük belátja, hogy helytelenül cselekedtek a „csak azértis” játésszal. Béküljenek ki és újra boldogok lesznek.

F. J.-né. Ha a kisfiú még ebben az évben elmulik hatéves, egész bátran beadhatja az iskolába. Persze, csak úgy, ha szellemileg és testileg fejlett. Ellenkező esetben várjon vele még egy évig.

L. Gizella. Igen, nőorvos. Ez a specialitása. Rendelője Káplony-utca 9. szám alatt van, de csak a választások után jöjjön. Előzőleg keressen fel bennünket a szerkesztőségben.

NŐI ERKÖLCSRENDŐRSÉG

Newyorkban női védőrség alakult, amely függetlenül a már régebben működő formaruhás női rendőrségtől, azt a célt tűzte maga elé, hogy Newyork hölgyeit a földalatti kocsikban megvédi a toakodások elől. Az új őrség, amely csupa csinos toakokból áll, detektívek kíséretében oszlik el különböző földalatti vonalakon és szükség esetén küzdelembe is kész bocsátkozni — Tessék most ott bátorságot venni az udvarláshoz. De azért úgy hisszük, nem minden nő bízza magát ezekre a csinos erkölcsőrszöszökre, mert bizony a nő Amerikában is csak nő s hízeleg a hírságának, ha valaki udvarol neki.

A VIRÁGOSKERT POSTÁJA

P. Gézané. Nem tanácsoljuk, hogy a kislányt már 16 éves korában férjhez adja. Ha igazán szereti a fiút, szívesen vár reá két esztendő. Tizenhatéves lányt férjhez adni komolytalan. Ez nincs sehol, csak a maguk vidékén. Tizenhatéves lány még bakfis, fogalma sincs a házasságról.

Németh Mariska. Sajnáljuk, hogy a fénykép nem érkezett be. Minden olyan fényképet, amely a Virágoskert tagjait gyönyörködteti, szívesen adjuk a Virágoskert hasábjain.

T. N. A Magyar Falut és a Virágoskertet nagyon nehéz volna egymástól elválasztani. Ha azt akarja, hogy dolgozata csak kizárólag a Virágoskertben jelenjen meg, akkor a dolgozatát illetlenül szépirodalmi érték legyen.

Illés F. A rejtvényt köszönjük. Valószínű, hogy a Virágoskert jövőhónapi számában jön. Arra elmúlnak a választások, a néplélek újra megtisztulva fordul afelé, ami szép és nemes. Köszönjük lapunk érdekében kifejtett szorgalmát.

Mariczky János. A két kérdezett közül az első I., Verbőczy-utca 17., a másik Damjanich-utca 28b. sz. alatt lakik. Máskor is szívesen állunk szolgálatára.

Sepsi József. A Magyar Faluban és a Virágoskertben megjelent verseket egyenértékűnek tartjuk, de míg a lapban politikai színezetű munkák is lehetnek, addig a Virágoskertben inkább a szépirodalmi részt közöljük. A lap a politikai és gazdasági öntudat kifejlesztését, a melléklet pedig a lélek szép virágainak a kitermelését célozza.

B. J. A kéziratokat rendszerint csak akkor bíráljuk felül, ha sor kerül közlésükre. Mondanunk sem kell, hogy bizony a Virágoskertben való közlésekre is sokat kell várni, mert szépirodalmi dolgozatokkal is elárasztanak bennünket olvasóink. De mi ennek csak örülünk, mert a legtöbb tábortagunk az idők folyamán úgy kifejlik, hogy kész író és költő válik belőle. Mi pedig azt akarjuk, hogy mindenki kibonthassa szárnyait.

Tóth Lajos. A Virágoskert részére lehetőleg minden hó 15-e előtt küldje be a kéziratát, mert ellenkező esetben nem jöhet abban a hónapban. Csoportfőny-állatokat szívesen lelkisíroztatunk.

Bali Imre. Nagyon köszönjük elismerő sorait. Igaza van, a Virágoskert lelki felemelkedést, vizképeket, gazdaságokat, esetleg lefényképezett tenyész-minden házba. Barátainak, akik oly epedve várják, adja át baráti üdvözlőnk.

Szerkesztő és felelős kiadó: Dr. Sényi Pál.

Főmunkatárs: vitéz Pölöskei János.

Nyomatott a Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság körforgógépein, Budapest, VI., Róssa-utca 111. szám.

Felelős üzemvezető: Győry Aladár.